

FJÄLLRÄVSPROJEKTETS LÄGESRAPPORT - sommaren 2016

Sommaren 2016 föddes totalt 8 kullar i de svenska delarna av fjällkedjan. 6 av dessa föddes i Borgafjäll och 2 i Helagsfjällen. Inga kullar rapporterades från det tredje kärnområdet, Vindelfjällen, eller övriga landet. Det låga antalet kullar står i bjärt kontrast till fjolårets rekord på totalt 88 stycken. Den stora skillnaden mellan olika år är emellertid inget märkligt i sig, då de skandinaviska fjällrävarna enbart förökar sig när tillgången på fjällämmel och andra smågnagare är förhållandevis god.

Inventeringen av smågnagare visade på ett lågt antal rent allmänt, men det fanns också geografiska skillnader vilket tyder på att smågnagarcykeln släpar efter i fjällrävens norra kärnområde (Vindelfjällen/Arjeplogsfjällen). Tillgången på smågnagare verkade alltså vara något större i södra fjällkedjan, vilket också återspeglade sig i antalet fjällrävskullar.

Det låga antalet kullar innebär att den svenska fjällrävsstammen kommer att minska i storlek under 2016 eftersom upp till hälften av alla vuxna rävar dör per år. Trots att det innebär en betydande minskning av stammen, som redan är liten, så behöver det inte nödvändigtvis innebära ett stort problem om tillgången på smågnagare blir god de kommande åren. Den skandinaviska fjällräven är anpassad till stora svängningar i smågnagarnas antal, och stammen har bra förutsättningar att återhämta sig snabbt om tillgången på byten blir god de kommande åren.

Men läget kan snabbt förändras till det sämre om smågnagartopparna uteblir. De intensiva bevarandeåtgärder som bedrivs av länsstyrelserna är därför fortfarande nödvändiga åtgärder för att mildra effekterna av dåliga smågnagarår och för att påskynda stammens tillväxt när förutsättningarna är gynnsamma. Vi har också sett minskad inavel i delar av den svenska stammen från den norska utsättningen av vilda fjällrävar som avlats i fångenskap*. Bra lämmelår förblir ändå en förutsättning för att stammen ska kunna återhämta sig. Glädjande nog har både lämlar och sorkar setts på kalvfället i Vindelfjällen och i Helags under sensommaren. I bästa fall visar det att antalet smågnagare börjat öka igen, och förhoppningsvis kan 2017 bli ett kraftigt uppgångsår för både smågnagare och fjällräv.

Skabbepidemin i Borgafjäll

Precis som under de senaste två åren har det inte heller i år rapporterats några nya fall av skabbssmittade fjällrävar i den tidigare drabbade delpopulationen i Borgafjäll. Länsstyrelsen fortsätter med kameraövervakning vid fjällrävslyor för att ha möjlighet att snabbt sätta in åtgärder om skabben skulle komma tillbaka.

Fältarbete

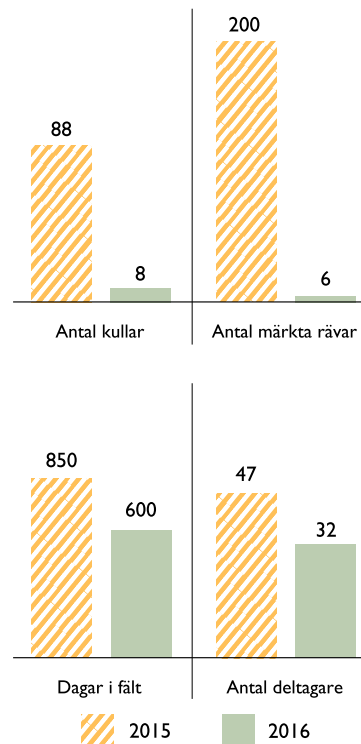
Årets sommarfältarbete genomfördes av cirka 32 personer; forskare, examensarbetare och frivilliga från Stockholms universitet tillsammans med länsstyrelsernas naturbevakare. Totalt tillbringade deltagarna från fjällrävsprojektet drygt 600 dagar i fält under sommarens inventering, och cirka 180 lyor besöktes.

Finansiering

Förutom hjälp från våra sponsorer, framförallt vår huvudsponsor Fjällräven AB, har Fjällrävsprojektet fått ny EU-finansiering i och med Interreg-projektet Felles Fjellrev II. Projektet är ett samarbete mellan Fjällrävsprojektet vid Stockholms universitet och Länsstyrelserna i Jämtland och Västerbotten, deras norska motsvarigheter i Trøndelag och Nordland, Världsnaturfonden samt Norsk institutt for naturforvaltning och norska naturvårdsverket. Det löper fram till början av 2020.

* De vilda rävar som fötts upp i fångenskap i det norska avelsprojektet för fjällräv sätts bara ut i Norge men det är vanligt att rävarna springer över gränsen och slår sig ner också på svensk sida.

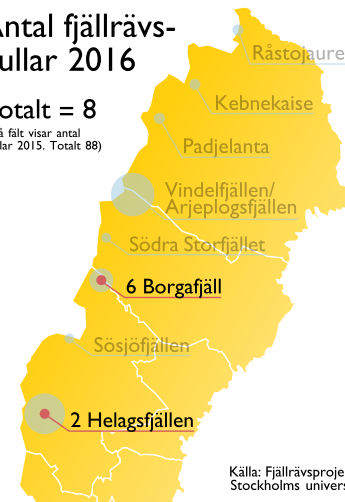
PROJEKTET I SIFFROR

Källa: Fjällrävsprojektet, Stockholms universitet

Antal fjällrävskullar 2016

Totalt = 8
(Blå fält visar antal kullar 2015. Totalt: 88)

Källa: Fjällrävsprojektet, Stockholms universitet

Antal reproducerande fjällrävar 1974-2016

Stockholms universitet

SPONSORER

GUNNAR OLSSONS FOTO

Landets största kikare butik - Sedan 1932

FINANSIÄRER

Göran Gustafssons stiftelse
för natur och miljö i Lappland